

SZERKESZTŐSÉG

hova
a lapba szánt kéziratok
reklamációk és
előfizetési pénzek
küldendőik
Székelyudvarhely,
Bethlen-u. 5.
ev. ref. papi lakás.

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

FŐSZERKESZTŐ:
NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár.
FELELŐS SZERKESZTŐ:
VAJDA FERENCZ,
székelyudvarhelyi ref. pap.

KIADJA:
Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
»Egyházi Értekezlete«

Megjelenik:
minden vasárnap egy iven.
ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Olvasóinkhoz.

Lapunk azon olvasóit, a kik előfizetéseik redevése felől minket nem értesítettek: felkérjük, hogy hátrálékos és jul. 1-én esedékessé vált előfizetési díjaikat szíveskedjenek beküldeni, különben kénytelenek leszünk a lap küldését beszüntetni. Az előző években utólagos fizetés reményében többeknek küldöttük a lapot, s az eredmény az: hogy ma is 200 kor. még hátrálékban van.

A következő számot még mindenik előfizetőknek megküldjük, de azontul már csak azok kapják meg, a kik az előfizetési pénzt beküldötték.

Székelyudvarhely, 1905. aug. 2.

Szerkesztőség.

Takarékosság.

Még nincsen tiz esztendeje, hogy Jakob zsidó a falunkba költözött. Egy pálczával jött, egyéb ingó vagyona nem volt. Pénze se sok lehetett, mert nagyon rozzant kis házban ütötte fel a sátorfát. Vegyes kereskedést nyitott. Később dohányt és pálinkát is kezdett árulni. Az üzlet kezdetben pangott. Pár év múlva már többen látogatták. Ma olyan népes, olyan zajos, hogy

Jakab zsidó alig képes kiszolgálni a vásárlóit — a saját házában.

Jakab zsidó tehát tiz esztendő alatt meglepedett, telket vásárolt, házat épített. Derék dolog; szorgalmának, takarékoságainak köszönheti, semmi másnak. No meg, a magyar emberek jószívűségének. Mert, az én testvéreim olyan szorgalmasan látogatják, akkora nagy buzgósággal karolják fel Jakob szomszédot, hogy megáll az eszem rajta. Sokan ott viradnak, ott sötétednek. Keresményeik nagy részét Jakob szomszéd rakja zsebre. De, némelyiknél még ezt sem teszi, mert a ház, a föld, a szép belsőség el se férne a szomszéd zsebében. Ezek tiszta pénz nélkül menek át Jakob kezére. Ezt úgy hívják, hogy magyar takarékoság.

Ne ütközz meg rajta, nyájas olvasóm, ha talán nem veled történt meg ez a dolog. Megtörtént a te testvéreddel, ki olyan magyar mint te. De, gondold meg, hogy mi lesz velünk magyarokkal, ha a magyar föld rendre kisiklik a kezeink közül. *Kié a föld, azé a haza.* Szomorodott szívvel nézem egy idő óta, hogy a magyar föld miként cserél gazdát, többnyire zsidóval, oláhval, szászszal. A föld nélküli magyarok pedig vándorolnak hol Oláhországba, hol Amerikába. A nagy-szebeni Albina és egy pár szászbank már betelekkönyvelte fél Erdély magyar birtokát.

Ha keresem az okát ennek a szomorú jelenségnek, egyrészt abban találok meg, hogy a magyar ember nem elég takarékos. Igaz, hogy a világ is nagyot változott az én gyermek korom óta; de leginkább megváltozott a magyar ember természete. Mert, hogy más példát ne hozzak fel, jobb dolga aligha járt valakinek ezen a nyáron, mint a napszámosoknak. Az életre való ember

kereshetett nemcsak annyit, miből naponkint megél, de gyűjthetett a télre is. Mégis, mit látok? Azt, hogy némely ember keres egy nap; s a szomszédnál nyugszik két nap. Így pedig nem haladunk előre.

A jó Isten most szép áldást adott. Az időjárás is kedvező volt, hogy sikeresen munkálkodhattunk. A nyár meleg napjaiban gondoljunk a télre, s vegyünk példát a szorgalmas hangyáktól, melyek most szerzik meg téli eledelüket. Legyünk szorgalmasak, de legyünk takarékosak is. Földi ember kevéssel beéri, vágyait, ha kevesebbre méri.

Reánk magyarokra nézve a takarékoság, az előrehaladás nemcsak az egyes ember jóllétét jelenti: hanem jelenti a magyar faj megerősödését és uralmának biztosítását e hazában. Őseink vérrel szereztek meg a magyar hazát. Nekünk munkával és takarékosággal kell megtartanunk. Becsüljétek meg azért, édes magyar testvéreim, a haza földjét. Legyetek munkások; legyetek takarékosak.

Ujfalu, 1905. aug. 1.

Beke Károly,
presbiter.

TÁRCZA.

Az igaz vallás.

(Felolvastatott 1905. június 28-án, Nagymászon, a kalotaszegi ev. ref. egyházmegye egyházi értekezletének közgyűlésén.)

A mi kertünk hosszan nyulik el az utcza mellett. Jól emlékszem még most is gyermekkoromnak arra a vasárnap délutánjára, midőn játszótársaimat elhagyva, kertünknek kerítés melletti részén a málnabokrok termésének, megdézsmálásával tettem édessé az elhagyott játszótársak iránt érzett szomorúságot. Itt megunva a dézsmálás dicsőségét, figyelni kezdettem arra a világra is melyik a kerítésen túl kezdődik, hátha valamilyik barátomat megörvendeztethetném egy pár málna bogyóval. De a gyermek-barátok helyett élemedett emberek beszédje ragadta meg fületem. Sokatlátott János, a volt katona diskurált Vigyázó Gondos Péterrel a kurátorral. Ezt a beszédet akarom elmondani, hiszen úgy emlékszem rá, minthacsak tegnap lett volna.

Péterbácsi — igaz-e, hogy minden ember csak arra méltó, amit dolgozik, így kezdte a szót Sokatlátott, mert én láttam Taljánországban olyant is aki semmit sem dolgozott még sem volt éhes.

V. G. Péter. Igaz bizbiz' a öcsém, látod-e,

Jóslat.

Én hiszek a világba,
Én hiszek a jövőbe.
A szeretet hatalmát
A jóság diadalmát
Hiszem és hirdetem előre!

Lesz még idő, mikor majd
Az embersziv belátja:
Hogy gyűlölködni vétek;
Hogy szeretet az élet,
Hogy ez az ő igaz világa!

. . . Oh, majd ha ez az eszmény
Ül egyszer diadalmat,
Pedig meglesz, tudom jól, —
Az én haló poromból
Virágok és rózsák fakadnak!!

Szabolcska Mihály.

Hit, remény, szeretet.

Irta: *Csiki Albert.*

Egy egész boldogságot jelentenek a czimül irt szavak. Ahol e három fogalom feltalálható, ott a boldogság ütött tanyát. Ott öröm az élet. Ott édes a küzdelem, s még a szenvedés is könnyebben száll tova, könnyebben elviselhető.

Hit, remény, szeretet, e három szó nagy

hogy még a madár is csak annyit ehetik a megnyit gyűjt. Te is csak annyit mondatsz magadé-
nak, amennyit megszerezted. Így van ez jól, így
rendelte az Isten is és ezután igazodik a törvény is.

S. János Jól mondja kend erősen, hát a Szentírásban nem az van megírva, hogy nézzétek az égi madarakat, azok a csürbe sem takarnak, mégis megélnék. (Máté VI. 26).

V. G. Péter: Szereznéd, csak te is, úgy a szem buzát, ahogy a veréb megszerzi tudom Istenem, sohase ennél kenyeret.

S. János: Látja Péterbá még a Szentírás sem mond igazat ebben az egyben.

V. G. Péter: Nem bizony a te lelkednek, mert a te lelked nem igaz.

Sokatlátott János: Hát milyen? — Az én lelkem is olyan, mint a kendé; én is ember vagyok.

V. Gondos Péter: Rosszul veszed a szót öcsém! Ember vagy te is, de, hogy igazán ember lehess — oda még sok kell. Be kell hogy nőjön a fejed lágya.

Sokatlátott János: Azt kend még nem tudhatja bátyám, eleget éltem, jártam és láttam és forgódtam a világban eddig is. Ebből csak megélek becsülettel, hogy ne szoruljak másra.

Vigyázó G. Péter: Meghiszem, hogy láttál a szemekkel, jártál a lábaddal, forgódtál a leányok körül, de a szemed nem nyitottad ki mégse egészen, a lábad se erőltetted meg egyszer sem,

szerepet játszik, úgy a nemzetek, mint az egyesek életében, s ott a hol ezek fel nem találhatók, ott ijesztő képevel a rombolás, pusztulás, a boldogtalanságnak örökös éjszakája van.

Mi lenne a nemzetekkel a megpróbáltatások szomorú napjaiban, ha a szomorúság, a csapások sötét fellegén nem törne át a hitnek, a bizalomnak tündöklő napja, egy-egy fény sugár, mely jelöli az utat a jobb jövő felé, mely erőt ad a csüggedő, aggódó hazafiaknak újabb küzdelemre.

S mi lenne az egyes ember élete, ha minden cselekedetének, tettének rugója nem a hit lenne? Ha küzdelmében nem a jobb jövőnek hite, reménye vezérelné?

Hit? Hát lehet-e hit nélkül élet? Lehet-e elképzelni embert, emberi életet a hitnek felemelő, megerősítő tudata nélkül? Valamint a természeti világban megszűnik az élet, megszűnik minden a napnak éltető sugarai nélkül, úgy lesz sivárrá, semmivé az emberi élet, az ember benső világa a hitnek ereje nélkül. Olyan lesz az emberi sziv, mint a természet virág nélkül: sivár pusztaság, hol gyom gyanánt az elégedetlenség, a boldogtalanság üt tanyát.

Pedig ebben a mai világban sokaktól hallani, hogy hát mi szükség is van a hitre? Hogy a mai felvilágosodott kor szellemével ellenkezik a hit, s a felvilágosodás magával hozza a hitnek felesleges voltát, s így a hit csak régi vad és félvad emberek megfélemlítésére való volt. Az így gondolkozóknak annyiban igazok van, hogy a mai kor szelleme a felvilágosodott embert nem a szol-

leányokat sem nézted körül, akik körül forgódtál. — Mert ha láttál volna nem így beszél-nél, ha jártál volna: nem így élnél — és ha forogtál volna igazán: igaz ember lennél te is.

Sokatlátott János: Utoljára még reám fogja azt is, hogy egészen rossz ember vagyok kinek se Istene, se hazája.

Vigyázó Gondos P. Ujra szarvaközött keresd a tögyét. — Van neked hazád, az ami az enyém, van vallásod is, az egy az enyimmel, de

Sokatlátott János: Azért van aza »de«, mert én nem ülök fel minden bolondságnak. Megmondom ápertén, hogy azok közül, amit én lát-tam, mit tartok jónak.

Vigyázó Gondos P. Hát te így jónak látod azt, hogy Pista fiad hitetlenül éljen, a Máté Gál leányával, megrontva a mi apáink rendelkezéseit. Mondd meg, melyik bolond ország az, hol törvénynélkül házasodhatnak. Tudom, ha a cigányoknak országok lenne, ott úgy lenne a divat, de itt minálunk, törvény szerint van, annyira, hogy most még a papnál való beírás sem elég, azért kell először a jegyzőhöz menni.

Sokatlátott János: De alázatos szolgája — bátyám a papnak! Nem hiába, hogy ő tette kendet kurátorrá. Amiért a Pista fiam úgy tett, annak nem én vagyok az oka. Csak nem köthetem az ágy lábához, 18 esztendősen létére.

Vigyázó Gondos Péter: Ugy beszél kend

gai meghunyászkodás, nem a rettegett és félelme-tes Jehova imadására, hanem az egy igaz Istenben való hitben való megmaradásra készíti. A felvilágosodott ember gondolkozás-módjával nem az Istenben való hit nem fér össze, hanem csak azok a szokások, emberek babonája és félelme által a vallásba belevitt cselekedetek és szertartások, melyek talán jók voltak a régi kor emberei előtt, de melyeket a mai kor embere nem hisz, nem hihet. Azonban a különböző szertartások még nem a hitet teszik. Ezek csak a hívőknek szokásait, a különböző felekezetek hitének különböző kifejezéseit mutatják.

Hiszen a különböző vallásfelekezetek a végcélnél találkoznak, mert mindenik hitének, vallásának legfőbb alapja: az Isten. Erre az alapra építi fel mindenik a maga hite, szokása szerint egyházát, ezen az alapon építi jól-rosszul Isten országát e földön.

Azonban nincs igaza a vallás, a hit felesleges voltát hirdetőnek abban, hogy ha a mai felvilágosodott embert megrabolná legföltettebb kincsétől: hitétől, az talán boldogabb lenne? Nem! Hiszen mi által jutott idáig az ó-világ vadembere? Mi által haladt és halad a kor a maga megkezdet utjain? S mi által lesz mind tökéletesebb és tökéletesebb az ember? Egyedül a hitnek ereje által, mert ez gyújtott és gyújt világosságot a sötétben tapogatózó ember lelkében; ez erősítette, bátorította a küzdelemben kifáradt, elcsüggedt gyarló embert. Mert ne feledjük, hogy hit nélkül nincs küzdelem, s küzdelem nélkül nincs hala-

most, mintha a gyümölcstermelő fát akarná derékban meghajlítani. Azt nem lehet, nem most kellett volna az ágy lábához kötni a fiát, hanem akkor mikor még volt foganatja. Ami a pap dolgát illeti: van annak esze is, tudása is annyi, hogy még te is tanulhatnál okos létedre tőle.

Sokatlátott János: Igaz biz a'. Avval, hogy Pistát ránczbaszedjem kissé elkéstem. De azért még elég eszem van, hogy többet tudjak a papnál, mikor én is lehetek pap.

V. G. Péter: Hol te? Talán te akarod a fiadat holnap megesketni. Igen jókor lesz, hiszen a hívogatók még nálam sem jártak. Aztán melyik templom lenne a tied? Vagy azt Pista fiad építteti meg. Aztán micsoda vallást tudnál Te prédikálni?

Sokatlátott János: Az igaz vallást.

V. G. Péter: Meghiszem azt, ugyebár az is benne lesz abban a vallásban, amit a mult héten tettél, hogy a szegény szomszédod tyukjait agyonverted, csak azért, mert a kertedbe átment azon a rossz kerítésen, amit te kellett volna, hogy jól megcsinálj. Ugyebár ez lesz az első predikációd textusa? Ilyen igazsága lesz a tevallásodnak? Akkor csak a gazdagok vallása lesz.

Sokatlátott J.: Nem a gazdagoké csak, hanem a szegényeké is, mindenkié ezen a világon, mert én azt akarom, hogy mindenki boldog legyen az ő hitében.

dás. Minden új eszme, új tudományunk küzdelem által nyer létjogosultságot. Tehát a hitnek megtagadása, egyenlő a haladás útjainak ketté vágásával, egyenlő a tespedéssel, a megsemmisüléssel.

Hogy mi szükség van a hitre?

Ebben a kérdésben benne van a mai társadalom emberének gondolkodás módja, lelki világának egész szegénysége, földi életének mai boldogtalansága.

Mert éppen ez a kérdés magyarázza meg azt az erkölcsi és anyagi süllyedést, szegénységet, melynek napjainkban tanúi vagyunk. Mert melyik szívben kétely támad a hit felemelő, boldogító ereje iránt, az a szív elégedetlen minden iránt, s teher önönmagának, teher a társadalomnak.

Mindennek legfőbb erőssége s támassza a hit. Ha ezen épül akár a nemzetek, akár az egyesek jóléte, akkor jöhet bármi, kiállja a megpróbáltatást s hitében, reményében nem csalódva, az igazságnak egyszer győzni kell.

De hát meg lehet-e tagadni, ki lehet-e irítani a hitet? Ne menjünk messze e kérdéssel. Kezdjük önmagunkon. Mindnyájunk szívében szunyad a hitnek csirája, csak ápolni, gondozni kell, hogy nőjön, hogy virágokat hozzon. Gyenge virág a hitnek virága, gondos kezek kell, hogy felette őrködjenek. Kicsiny korában kell ápolni a magot, hogy aztán mikor fává növekedik, daczolhasson az élet viharával, a megpróbáltatásokkal.

A zsenge gyermek lelkében kell hintegetni a hitnek magvát s ápolni, ha termékeny talajra talált.

Mert ha a hitnek fegyvereivel indulunk el az élet nehéz útjaira, akkor nem félhetünk, hogy a küzdelemben elbukunk, mert velünk van a hit, velünk van az Isten!

(Folyt. köv.)

V. G. Péter: Jót akarsz öcsém! Azért kérlek: taníts meg engem is arra, hogy a te vallásod szerint szabad e bort inni?

Sokallátott János: Nem szabad, mert Esaias azt mondja, hogy jaj a bornál mulatóknak — aztán tovább a bor bolonddá teszi az embert, mint Noét, — mindenféle gonoszságra viszi reá mint Lóthot, ki leányával paráználkodott, nem szabad, mert annak aki igaz keresztyén el kell, hogy szakítsa magát e világ fiaitól.

Vigyázó G. P.: Értelek már öcsém! — Hát akkor a te igaz vallásodban nincs urvacsora, pedig azt a Jézus Kr. rendelte, a te igaz vallásod ugye nem tudja azt, hogy a kánabeli lakodalmon, hogy az emberek vigadjanak, a vizet is borra változtatta. Azt is el találtad felejteni egy kevéség, hogy Amós próféta is bort kért, midőn az Ur kedves napját várta, Esaias is telt kupákkal örvendezett az igazság győzedelmének. Hát aztán mit ír Pál apostól, aki bölcsőbb volt nálunknál Timotheushoz: élj kevés borral egészségedért. Jó annak, a ki nem iszik, de módjával inni szabad úgy, hogy az embernek meg ne ártson. — Amilyen csuf a részeges disznó ember, épen olyan gyáva az, ki az egészsége végett még nem iszik egy kevés bort, hogy jobban bírassa a dolgot és fáradságot.

Isten igéje.

Az örök élet.

2 Kor. 5. 1—10.

Sok embernek minden vágya és reménye, e föld rögéhez van kötve. A földi légkör zavaros felhőiből nem tudnak megszabadulni s a mulandó élet javai mellett megfélekednek mennyei hívásukról.

Földi hajlékunk, ez a könnyű vándorsátor ugyan egy ideig megfelel hivatásának. Egy kis ideig jó benne lakni. Hiszen könnyű sátor alatt is lehet lakozni. A míg a sátor új, a míg a szövete erős és színe nem fakult meg, a míg szép idő van künn, és enyhe nyári szellő játszik a kifeszített szöveten, addig vidámság van benne s az utazás vele nagyon kellemes. De ha az utazás tovább tart s terhesebb lesz, ha a sátor tarka színe fakulni kezd, ha a vihar átszakítja az elgyengült szövetet, akkor bizony kikiváncozunk belőle s jobb hajlékot keresünk.

Igy van az emberi lélek is e földi testben. Az életerőnek jó napjaiban, a mikor a test kötelességének meg tud felelni, jól érezzük magunkat benne.

A szerencse és boldogság vidám napjaiban, a míg a kék ég s vidám napfény ragyog reánk, jól esik a sátor alatt való lakozás. De az élet vándor útja nem marad ilyen vidám. Lassanként nehézségek állnak be, olyanok, a melyek a földi életet nagy terhekkel nehezítik meg. Az öregség, a betegség össze tépi a szép sátort. Ilyenkor más szemmel nézünk rá, mint az ifjuság rózsás napjaiban. Lassanként megértjük e szót: Por vagy, porrá kell válnod!

Sokallátott János: Ebben igazsága lehet kendnek bátya, de mikor annyi részeges embert lát az utcán, nem facsarodik-e el a szíve és a lelke ezek láttán.

Vigyázó Gondos P.: Sajnálom biz én őket szíveimből, de úgy látom, hogy ezek olyanok, mint a gyermek, kik a késsel játszanak és elvágják az ujjokat. — Többet kellene, hogy gondoljon legény fiával az apa, mindjárt meg apadna az iszákosak száma is. Azért a boriralt eltüntetni nem kell az embertől, mert mértékkel használva egészséges.

Sokallátott János: Hát aztán azt látta-e, hogy mennyi hitetlen bűnös ember van ezeken kívül a mi falunkban is? Ezeknek se Istenök se hazájuk nincsen, mintha az erdőből fujta volna ide a szél.

Vigyázó Gondos P.: Aztán ezeket akarnád te megjavítani. Szép a te szándékod fiam, hanem annak módja van ám. Te kell, hogy követője légy az én igaz vallásomnak.

Sokallátott János: Hát milyen a kend igaz vallása? Ezt szeretném én igazán tudni.

(Folyt. köv.)

Ozsváth Lajos.

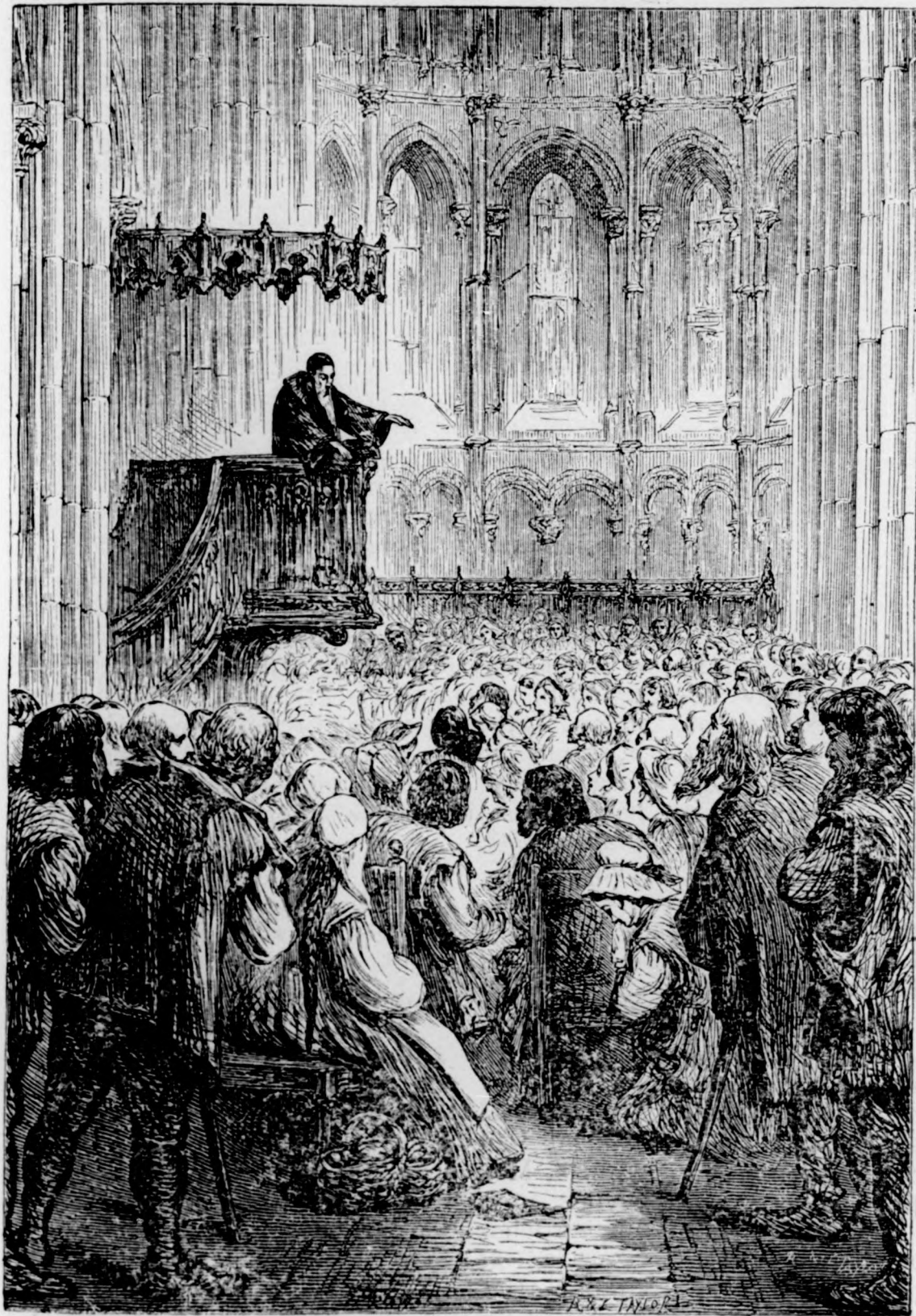
Mikor kedveseink hallotti ágyánál állva látjuk a halál verejtékét gyöngyözni homlokán, a melyet hiába törölünk le, mikor érezzük a kéznek jéghidegségét, a mely pár nappal az előtt melegen forron ölelt át, mikor látjuk a szemet elüvegesedni, a mely nem rég még a szeretet melegségével tekintett reánk, akkor megirigyeljük a virágot,

szeretet nélküli és ellenséges indulatu világ után a tiszta léleknek serege s boldog közös élete vesz majd körül. Az Ur pedig letörli azokat a könnyeket szemünkből, a melyek az ellenséges világgal való harczban gyültek szemünkbe.

Honnan reméljük e boldogságot? Honnan sugárzik le reánk ez az örökké való öröm? Éjszakának idején tekints fel az égre, nézd a tejut millió apró szikráit: szemléld a ragyogó csillagsegfényét és sejtsejt titkos boldogsággal azt az örömet, a melyet az örök élet zár el tőlünk.

Mikor Ilyés próféta a fenyőfa alatt pihent kifáradva az élet harczában s ezt mondotta: Elég Uram, vedd el tőlem az én lelkemet! — akkor angyal ajkáról hangzott az utasítás: Menj, egyél, mert még nagy ut vára-kozik reád! Pál apostol is így beszél szent igén-ken »Inkább kívánkozunk kiköltözni e testből és az Urhoz menni lakni.« Nem így van ez az életben is? Ha a gyermek idegen földön van, kíván-kozik haza e szülői házhoz. De kívánsága nem teljesedik azonnal. Előbb el kell végezni vándor-lását az idegen földön s csak azután juthat a boldog otthoni hajlékba.

És te Istennek gyermeke, ha megnehezül a te szived a földi bujdosás-ban, ha szeretnéd már egyszer vándorbotodat haza felé fordítani, nem tudsz türni, várakozni? Ha nem lehetsz otthon a te mennyei atyádnál, irj legalább haza egy-egy levelet, — önts ki a te szivedet Isten előtt buzgó imádságban, ez legyen a te leveled, a mit az Atyához irsz. A csendes imádság megkönnyíti a földi bujdosás nehéz terheit.

KÁLVIN PRÉDIKÁL.

a mely oly szeliden hervad el ehez képest, megirigyeljük a harmatcseppet, a mely olyan könnyen tűnik el.

Nagy reménységgel gondolunk arra a mara-dandó hazára, a mely vára-kozik ránk e földi életen túl, — a hol a nyugtalanság és békétlenség után örök nyugalom és békesség vár reánk. A

Mikor mi lelkészek meglátogatjuk a mi betegeinket s halljuk a sóhajtást: Jaj, hát nem volt már elég? Miért nem halok már meg? Gyak-ran kell ilyenkor mondanunk: Azért nem kedves barátom, mert még nem vagy megérve, még próbára kell tenni a te hitedet, reménységedet s türelmedet. Még nem vagy alkalmas, még nem

vagy megérve a mennyország számára. A vásznat a forró napnak kell kitenni esőben és napfényben, hogy hófehér legyen s ragyogjon a tökéletes szintől.

Az Isten is az ember lelkét gyakran hónapokig, évekig tartja kifeszítve, mint mi a vásznat, — hogy e lélek mindig fehérebb, tisztább és ártatlanabb legyen, — a míg majd hófehéren, angyaltisztaságban jelenhetik meg az Ur előtt az örök életben.

Az aranyat is nem csak egyszer kell megolvasztani, hogy tiszta legyen, hanem addig kell a kohóban olvasztani, a míg oly tiszta nem lesz, hogy az aranyolvasztó saját arcát megláthassa sima tükörén. A mi hitünk is a nyomoruság hétszeres tüzeiben tisztulhat meg csak. A mi lelkünk is csak a fájdalom szent tüzeiben javulhat meg s tökéletesedik annyira, hogy az Isten képmását megközelítve, az Ur nagy szeretettel s gyönyörűséggel pihentethesse rajta az ő égi szemeit.

Fel tehát keresztyének a lelki harcra! Ne féljete a fájdalom tüzeitől! Megtisztít az minket s megérlel az örök életre.

Király Béla.

Hazai krónika

— 1905. aug. 3. —

Bánffy és az 1848. évi XX. trv. cikk. Br. Bánffy Dezső az elmúlt vasárnap nagy beszédet mondott Deésen, az új párt alakulása alkalmával. Minket a beszéd politikai része, e helyen, kevésbé érdekel. Csak éppen megjegyezzük, hogy Bánffy a kibontakozást 67-es alapon, az új párt programja szerint, reméli, de úgy, hogy a koalíció jutna kormányra. A 48-asokat Bánffy teljességgel nem akarja kizárni a kormányzásból. Egyházi és iskolai szempontból igen nevezetes, a mit Bánffy mondott, mert mint eddig, most is feltétlenül kívánja az 1848. évi XX. trv.-cikk végrehajtását. Beszédének idevonatkozó része így szól:

Akarjuk, hogy nevelésünk minden vonalon nemzeti legyen; akarunk erős magyar közművelődési politikát, mely összes közoktatásügyi intézményeinkbe az erőteljes nemzeti öntudatot rendszeresen belevigye, sőt a magyar művészet istapolásával már az ifjúságban kifejleszteni a nemezebb műizlést és faji önérzetet, mindenek előtt kívánjuk az elemi oktatásban az állami nyelv komoly elsajátításának biztosítását, a nemzeti szükséghez képest pedig a népoktatás fokozatos államosítását. A tanítóképzésnek feltétlen az állam kezébe való letételét, de általában nem csak az elemi, de a középfoku és magasabb foku szakoktatásban is az állam nyelv birásának tökéletes biztosítását.

Az 1848 ik évi XX. trvez.-ben kimondott elv alapján a különböző vallásfelekezetek közötti tökéletes viszonyosságot és jogegyenlőséget és erre tekintettel a katolikus egyház önkormányzatának végleges szervezését, a nem katolikus egyházak

rendszeres, állandó és törvénnyel biztosított segélyzését, jogaik és szabadságaik sérelme nélkül, hogy lelkészeik jóléte és hiveiknek az egyenlőtlen terhektől való mentessége biztosítottassék.

Ez nyílt és világos beszéd. Bánffy tehát nem áll utjában az 1848. XX. trv.-cikknek. Csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy mit szól ehhez a »Magyar Szó« című, magát protestánsnak nevező ujság, mely évek óta azzal vádolja Bánffyt, hogy egyedül ő az akadály, hogy a nevezett trv.-cikk végre nem hajtható, mert Bánffy nem akarja?

Egyházi élet.

Nyilvános köszönet. Koós Ferencz kir. tanácsos ny. kir. tanfelügyelő ur, brassói ev. ref. egyházközségünk iránt érzett meleg szeretetének és mély vallásosságának újabb tanujelét adta. Ugyanis a múlt évben, halála utánra, végrendeletileg egyházunknak 5000 koronát hagyományozott. A napokban kiállított pótvégrendeletében 2400 koronát hagyományozott ismét egy nagy harang beszerzése céljára, ugy szintén nagyobb hagyományt a brassói magyar protestáns jótékony Nőegyletnek. Koós Ferencz kir. tanácsos ur brassói egyházközségünknek nagy fontosságot tulajdonit, ennek fejlődését nemcsak vallási, de hazafias szempontokból is igen kívánatosnak tartja. E szempontok vezették nemes adományai nyújtásában. A midőn ugy a magam, valamint gyülekezetem nevében, hálás köszönetet mondok a kir. tanácsos urnak, egyben kérem a kegyelem Istenét, hogy hosszúra nyujtsa nemes életének fonalát, hogy még sokáig élvezze mindnyájunk szeretetében, hálájának, jótetteinek boldogító gyümölcseit. Brassó, 1905. augusztus 1. Péchy Árpád, ev. ref. lelkipásztor.

A parokhiáról.

— A költségvetés. —

Pap. Mondtam volt, kurátor uramnak, hogy alkalomadtán beszélni fogok valamit a költségvetésről. Most elmondom, a mit én is tudok. Az egyházi törvény azt rendeli, hogy az egyházközség minden lehető bevételéről és kiadásáról költségvetést kell készíteni. A költségvetést a pap és a kurátor együtt készítik el. Nem szabad belőle kihagyni semmit, a mi csak egyházközség jövedelmét vagy terhet képezi. Be kell írni tehát, mit kell fizetni papnak, tanítónak, megyebirónak, egyháziaknak, adóba, egyházkerületi és egyházmegyei közszükségekre, hivatalos lapra stb. Ez a szükséglet.

A másik oldalra előírjuk azt, hogy miből, mennyit veszünk be. Idejőnek a tőkék jövedelmei, alapítványok kamatai, földbérek, és az egyes egyháztagok által fizetendő személyes járulékok: mint a papi, tanító bér stb. Ez lesz a fedezet.

Kurátor. De hiszen, tiszteletes uram maga szedi be a bérét, hát hogy írjuk azt be az egyház jövedelmei közé?

Pap. Igaza van, kurátor uram. Én szedem be hiveimtől közvetlenül a bért. Pedig ez sem nekem, sem más lelkész társamnak nincs megengedve, mert a törvény azt rendeli, hogy »lelkész, tanító és énekes az őt illető fizetést egyháza tagjaitól közvetlenül nem szedheti.« (Zsin. Törv. 255. §.) S ha mégis megtettük: ennek sok oka volt; egy a sok közül az, hogy a kurátorok a régi időben, nem igen válakoztak erre a munkára. Most azonban, az egyházi főhatóság elrendelte, hogy a papi és tanítói fizetéseket is be kell venni a költségvetésbe. És ez így helyes.

Kurátor. Hát a hol szalmás képét fizetnek, ott mi lesz?

Pap. Ez, egy kicsit nehéz dolog, de nem kivihetetlen. Mert a díjlevelekbe mindenütt értékelve van a gabona, akár szalmás, akár szemes, s így beteszik annak az értékét. Látja, ezért kell év végén mindig számba venni a bérfizetőket és megállapítani, hogy ki mennyit képes fizetni. A mit így megállapít a presbiterium, azt aztán mindenkinek meg kell fizetni.

Kurátor. Hát ha a bevételünk nem fedezi a kiadást, mi lesz akkor?

Pap. Más mód nincs ilyenkor, mint az, hogy az egyházközség róvatalról vagy szorgalmi jövedelemről gondoskodik. A hiányzó összeget ugyanis az egyházközségben szokásos módon: ágy szám szerint, ház után, vagy lélek szám után kiróják. s ez képezi a fedezet hiányzó részét. Ezzel sok baj van. Ennél nagyobb hitbuzgóságra mutat az, ha a hivek önkéntes uton, teremtik elő a hiányt. Ez volna a szorgalmi jövedelem. Mikor ez is ki van számítva: akkor le lehet zárni a költségvetést, mert készen van.

Kurátor. Mi lesz aztán a költségvetéssel?

Pap. A mint a pap és kurátor összeállították a költségvetést: beterjesztik a presbiteriumnak, s az átvizsgálja, hogy helyes-e vagy nem? Ha helyesnek találja: összeül a közgyűlés és elsőfokulag határoz felette. Ennek meg kell történni minden évben nov. hó 1-ig, mert akkor már az egyházmegyei tanács előtt kell, hogy legyen.

Kurátor. Ez mind helyes dolog tiszteletes uram, de én még mind nem tudom, hogy mit mondjak Bándi Mózsinak, s a többieknek, a kik nem képesek egyházi adót fizetni, hogy miképpen szabaduljanak meg attól? Vagy, a kik tudnának fizetni, de nem akarnak! miképpen hajtsam fel azoktól?

Pap. Erre a kérdésre a feleletet édes kurátor uram, a felebbeszékek rendén adom meg, egy más alkalommal.

Paulus.

Mai képünkhöz.

Olvasóink *Kálvin* Jánost láthatják mai képünkön, a mint hirdeti a genfi atyafiaknak az isten igéjét. Kálvin nemcsak nagy hittudós volt, hanem kitűnő szónok is. Ékes szólásával még közvetlenebbül hatott és inkább hódított, mint tudományos munkáival. Prédikációi valódi remekei az egyházi irodalomnak. Kálvin lelke ma is szól hozzánk, mert egész egyházszervezetünk az ő lelkének gyümölcse. Vigyázzunk, ne hogy hűtlenek legyünk a nagy reformátor nevéhez, mert akkor a Krisztushoz is hűtlenek leszünk.

Vegyes hírek.

A segesvári Petőfi-ünnep. A láglelkű és legmagyarabb szívű költő, Petőfi halálának évfordulóját lelkes és hazafias ünneppel ülte meg a székelység, amelynek ezrei vettek részt a segesvári ünnepélyen. Az ünnep keretében *Zeyk* Dömök emlékének *Kovács* József héjjasfalvi református lelkész mondott megható imát, míg ünnepi beszédet *Bihari* István tartott. A csatasíkon *Balázs* Imre segesvári ref. lelkész imája után *Zakariás* János országgyűlési képviselő mély hatású, hazafias beszéd kíséretében helyezett koszorút a függetlenségi párt nevében a halhatatlan költő emlékművére.

A magyar darabont-testőrség, vagy amint újabban nevezik, a magyar királyi palotai díszőrség legénységének díszruhája még a tavasz folyamán elkészült. A kapitányi és tiszti történeti díszruhák részleteit azonban most fejezte be *Nemes* Mihály történelmi festőművész. A kapitányi atilla bibor alapon arany babér és cserlevelekkel lesz behimezve, olyan stílusban, mint a XVIII. századbeli régi, magyar dolmányok voltak. A mente *Zrinyi*-szabású, fehér alapon széles arany paszománntal és hármasszéles pántolással. A paszomány mellett inda alakuan vonul végig az arany babér és cser himzes. A tiszti-dolmány bibor alapon sűrűn, a himzésnek megfelelően sujtásozva lesz. A mente hasonló poszományu és pántolásu, mint a parancsnoki mente, csak hogy a babérinda helyett arany sujtás lesz rajta. Az ősi szabásu magyar csizma a főtiszté arany babér és cserleves himzésű, a tiszté arany sujtásos lesz.

József főherczeg szobra. Budapest székesfőváros elhatározta, hogy József főherczegnek a Margit szigeten szobrot emeltet. E végett országos gyűjtést indítanak.

A lánczhid renoválása. Az öreg lánczhid új köntöst kap. A hidat újra festik s annak munkálatait már meg is kezdték. A festési munkálatok mintegy negyven napig tartanak s azok költségei 3876 koronába kerülnek. Az elhasználandó festék 2500—4000 korona értékű. A hidat utoljára 1898-ban festették be s így a mostani befestés onnan van, hogy szó volt a hid teljes átalakításáról, ami azonban elmaradt. Ennélfogva a hid renoválása két évet késett. A munkálatokkal 16 mázoló segéd van elfoglalva.

Rigó Ferencz elhamvasztása. A mint mi is említettük, Rigó Ferencz elhunyt országgyűlési képviselő végrendeletben azt hagyta, hogy holttestét hamvasztás el. Ennek folytán a múlt héten el is szállították Góthába, ahová az elhunyt fia Rigó Zoltán, jelenleg temesvári tűzérőnkéntes, kísértte el. A pályaudvaron egy szenátor és két tanácsos várták a holttestet, amelyet egy törvényhozót megillető diszszel fogadtak. A pályaudvaron voltak a Góthában tartzkodó magyarok is. Szerdán délelőtt 10 órakor vitték a holttestet az égető kemenczébe, ahol a magyarok már jelen voltak. Itt Rigó Ferencz tetemét virágdiszes oszlopoktól körülvevő ravatalra helyezték. A góthai református lelkész elbucszította a halottat, majd egy villanyos szerkezet a mélységbe sülyesztette a holt testet, ahol a kemence van. Az épület végén — mondja az elhunyt fia — ekkor fekete füstgomoly szállt fel, majd hófehér pászma, amely lassan lábam elé rakódott. Édes apám holtteste ekkor égett el. — A tetem égése egy óra hosszat, a szertartás másfél óráig tartott. A halottégetésről ezután jegyzőkönyvet vettek fel, amelyet a város előljárói és Rigó Zoltán irtak alá. Ezalatt Rigó Ferencz hamvait bádogdobozba helyezték, amelyre ráütötték a város hivatalos pecsétjét: »Magistrat Gotha«. Az elhunyt hamvait haza hozták és Biharban az elhunyt képviselő édes anyjának Rigó Józsefné. szül. Szaplóczai Fannynak sírjában helyezték el.

Egy község pusztulása. Szepesváralján a múlt szombat délután óriási tűzvész pusztított. A tűz vigyázatlanságból keletkezett a városvégén levő Árok-utczában Missinay András napszámos házában. A nagy szélvész az üszköt mindenfelé széthordta, úgy hogy a tűz egyszerre három irányban terjedt el. Ez a rettenetes tűzvész a város kétharmadát rommá tette. Leégett körülbelül 300 ház a hozzátartozó melléképületekkel és a zsidótemplom. Mentés közben hat ember odaégett, három a halállal vívódik és többen megsebesültek. A lángok a szomszédos Kolpach községébe is átcsaptak, ahol 50 ház égett le. A kár háromnegyed millió koronára tehető. A házak egyrésze biztosítva volt.

A nyakmerevedés gyógyítása. A nyakmerevedés az utóbbi időben külföldön is, nálunk is gyakran fordult elő, úgy, hogy már-már ragályoszerű jelleget öltött. Az orvosi tudomány teljesen tehetetlenül állt a betegséggel szemben. Most Romából az a hír jó, hogy Bacelli egyetemi tanár kijelentette, hogy biztos szert talált fel a nyakszirtmerevedés ellen. Ő ugyanis szublimátoldatot fecskendezett be az ilyen betegek ereibe és az összes ilyen módon kezelt betegek felgyógyultak.

Egy szegény asszony hagyatéka. Grácban, az ottani kórházban meghalt egy hatvanéves Greiner Vincenzia nevű asszony, ki a legszegényesebb viszonyok között élt. Ágya két szekrényből állt, melyekre egy szalmazsákot fektetett. Amikor azonban halála után lakásán megjelentek az előljáróság emberei, összesen 400.000 korona értékű takarékpénztári könyvet és értékpapírt találtak.

Agyonsujtotta a szószéken a villám. Megrendítő szerencsétlenség történt Emődön. Gombos Pál igrizsi községi születésű 23 éves harmadéves theologus látogatóba ment néhány napra az emődi református lelkészhez. Az ifju papjelölt megkérte a lelkészt, hogy a vasárnapi délutáni istentisztelet alkalmával engedje meg neki, hogy ő mondhassa a templomi szónoklatot. A lelkész engedett a kérésnek és vasárnap délután nagy közönség gyűlt egybe a theologus meghallgatására. Istentisztelet közben nagy égháboru keletkezett és egy villám iszonyu dördüléssel éppen a templomba csapott le. Amikor a hívők kábultságukból magukhoz tértek, megdermedve látták, hogy az ifju papjelölt, a ki néhány pillanattal előbb még Istent dicsőítette, élettelenül hajlik előre a szószéken. Azonnal hozzá futottak, de minden élesztési kísérlet hiábavaló volt; a szerencsétlen ifjut a villám agyonsujtotta. Édesanyját, özvegy Gombos Pálnét értesítették a gyászestéről, a ki, hir szerint, ennek hallatára súlyos beteg lett. A szerencsétlen fiatal papjelölt családja iránt általános a részvét.

Elfüstölt milliók. A dohányjövedéki igazgatóság számvevősége most állította össze január 1-től április 1-ig szóló kimutatását. E szerint az általános forgalomban levő gyártmányokból 23.136,737 korona 73 fillért, a belföldi különlegességi gyártmányokból 8.185,982 korona 76 fillért, a külföldi különlegességi gyártmányokból 395,137 korona 56 fillért vettek be. Ennyit füstölt el az ország három hó alatt.

Közgazdaság.

Az ideai gabonatermés már jó részt megállapítható, mert az aratás, az erdélyi vármegyék egyrészt kivéve, már megtörtént. Az Alföldön és másutt is a cséplés vége felé járnak. Szalmájában többet mutatott a buza országszerte, mint a menyit ereszt. Általában jó közepes termésre lehet becsülni az eredményt. Minőségileg azonban még jobb volt a tavalyi termés. *Törökbuza* termés aligha jobb lesz, mint a tavaly volt, mert az országos szárazság nagyon megfogta a csözést és a szemzést. *Széna* bőven termett mindenfelé, de már sarju nagyon kevés lesz. A gabonaárak jelentékenyen csökkentek.

Gabonapiacz Budapesten. június 28.

Buza:	100 kilónkint	16 k. 15 f. — 17 k. 90 f.
Rozs:	»	12 k. 60 f. — 13 k. 10 f.
Árpa:	»	11 k. 70 f. — 12 k. 20 f.
Törökbuza:	»	15 k. 10 f. — 12 k. 90 f.
Zab:	»	12 k. 80 f. — 13 k. 80 f.

A szerkesztő postája.

V. A. A legjobb akarat mellett sem adhattam ki. Némelyik versszak nagyon lapos, tartalom nélküli. A rimek pedig gyengék. Valami jobbat kérünk.

P. Á. Most készül. Czimplap is lesz, úgy a mint kívántad. Csak arra kérek, hogy a hátralevő korrekturát röktön küldjed.

Többeknek. Mai felszólításunk nem vonatkozik azokra, a kik tömegesen fizettek elő, lapunk egyik vagy másik barátja által. Csupán a magán előfizetőket kérjük tartozásaik befizetésére.